

Kraków, 13 X 2018

Syntetyczny opis wniosków z recenzji opracowanych przez ekspertów oceniających JST w VIII edycji Ogólnopolskiego Konkursu i Programu Certyfikacji „Samorządowy Lider Edukacji”

Gmina Lublin

Lublin jest gminą miejską na prawach powiatu, położoną w województwie lubelskim. Funkcję Prezydenta Miasta Lublin pełni Krzysztof Żuk. W ramach Programu „Samorządowy Lider Edukacji” JST uzyskuje certyfikat po raz kolejny.

Przedmiotowy dokument przygotowano w oparciu o wnioski z postępowania ewaluacyjnego, które zostało przeprowadzone w VIII edycji Ogólnopolskiego Programu Certyfikacyjnego dla Gmin, Powiatów i Samorządnych Województw „Samorządowy Lider Edukacji”. Dokument zawiera szczegółowe uzasadnienie pozytywnej decyzji Komisji Certyfikacyjnej, potwierdzając, że w opinii recenzentów oceniających aplikację konkursową Gminy akredytowany Samorząd spełnia większość z następujących kryteriów oceny:

- 1) w sposób szczególny dba o rozwój szkolnictwa na swoim terenie;
- 2) uznaje, że rozwój szkolnictwa, edukacji i nauki to świadectwo nowoczesności i wysokich ambicji jednostki samorządu terytorialnego i przekonanie to stara się wcielić w życie;
- 3) wyróżnia się pod względem inwestycji w oświatę i jej infrastrukturę;
- 4) w sposób szczególny wspiera rozwój kultury lokalnej, a w szczególności

- wspiera twórczość kulturalną dzieci i młodzieży;
- 5) jest organem prowadzącym szkół i placówek oświatowych o szczególnych, znaczących osiągnięciach dydaktycznych, organizatorskich, kulturalnych lub sportowych;
 - 6) jest organem prowadzącym szkół i placówek oświatowych realizujących oryginalne i interesujące programy kształcenia;
 - 7) wspiera innowacje edukacyjne;
 - 8) realizuje samodzielnie lub we współpracy z partnerami społecznymi ciekawe projekty edukacyjne, naukowe lub kulturalne adresowane do młodzieży, studentów, nauczycieli itp.;
 - 9) posiada szczególne osiągnięcia w zakresie wspierania rozwoju naukowego, sportowego i kulturalnego młodzieży;
 - 10) propaguje „dobre praktyki” w dziedzinie nauki, edukacji, zarządzania oświatą i kultury.

Zgodnie z par. 17-18 Regulaminu Programu Certyfikacyjnego dla Gmin, Powiatów i Samorządnych Województw „Samorządowy Lider Edukacji” oceny Gminy dokonano na podstawie:

- 1) analizy danych zawartych w raporcie samooceny wypełnionym przez JST i załączonym do dokumentów aplikacyjnych;
- 2) analizy sprawozdań Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej odnoszących się do wyników nauczania w szkołach, dla których Gmina jest organem prowadzącym;
- 3) dokumentów strategicznych JST i innych opracowań odnoszących się do polityki oświatowej samorządu oraz stosowanych przez JST modeli i metod zarządzania publicznego;
- 4) analizy aktów prawa miejscowego oraz aktów prawa wewnętrznego, w tym statutów i regulaminów jednostek organizacyjnych realizujących zadania oświatowe;

- 5) analizy sprawozdań z realizacji zadań oświatowych;
- 6) analizy informacji pozyskanych w toku certyfikacji z instytucji nadzoru i kontroli;
- 7) analizy danych statystycznych odnoszących się m.in. do sytuacji demograficznej JST i sytuacji na lokalnym/regionalnym rynku pracy;
- 8) analizy informacji pozyskanych od środowisk lokalnych, w tym interesariuszy zewnętrznych szkół i placówek oświatowych;
- 9) analizy przekazów medialnych;
- 10) analizy innych informacji publicznych na temat działań gminy w sferze oświatowej.

Na władzach samorządowych spoczywa obowiązek aktywnego sterowania procesami rozwoju lokalnego w sferze edukacji poprzez działania regulacyjne, inicjujące, organizujące i stymulujące. Wymaga to aktywności, kreatywności, innowacyjności i determinacji w działaniach władz gminy, znajomości uwarunkowań i mechanizmów rozwoju systemu oświaty, wiedzy i umiejętności umożliwiających stosowanie w praktyce decyzyjnej nowoczesnych metod zarządzania i podejmowania racjonalnych działań prorozwojowych z wykorzystaniem właściwych instrumentów oddziaływania na skalę i tempo tegoż rozwoju. Wszystkie te umiejętności i postawy władze Lublina reprezentują w stopniu wyróżniającym się. Realizowana w mieście polityka edukacyjna cechuje się nie tylko nowoczesnością, progresywnością czy komplementarnością wobec innych sfer polityki społecznej, ale przede wszystkim wysokim potencjałem innowacyjnym oraz prekursorstwem, którego mogą Lublinowi pozazdrościć niemal wszystkie inne polskie samorządy. Systemy oświatowe to złożone i trudne do zarządzania systemy, które działają w szybko zmieniających się i często nieprzewidywalnych warunkach związanych z ich otoczeniem. Także pod tym kątem oceniana JST wykazuje dużą sprawność menedżerską – właściwie identyfikuje szanse i zagrożenia rozwoju oświaty, stale monitoruje tendencje w środowisku zewnętrznym, uspołecznia procesy decyzyjne, skutecznie bada

potrzeby interesariuszy lokalnych, dostosowując działania oświatowe do oczekiwań beneficjentów polityki oświatowej. Gmina Lublin stała się głównym podmiotem kreującym politykę rozwoju edukacji na swoim obszarze, ponosząc pełną odpowiedzialność za decyzje z tym związane. Decyzje – jak ocenia Komisja – racjonalne, zasadne, przynoszące oczekiwane rezultaty.

Jednym z najbardziej istotnych osiągnięć samorządu Lublina w dziedzinie polityki oświatowej w okresie ostatnich 12 miesięcy jest wdrożenie zmian w sieci placówek oświatowych 1 września 2017 r. W efekcie uzyskano optymalne warunki dla realizacji obowiązku szkolnego z równoczesnym zapewnieniem nauczycielom zatrudnienia oraz uniknięcia rozbitcia zespołów nauczycielskich dotychczasowych gimnazjów. Brano także pod uwagę problem zapewnienia odpowiedniej liczby miejsc w szkołach ponadpodstawowych od 1 września 2019 r., kiedy do I klasy szkół średnich pójdzie podwójny rocznik, rozpoczynający 4-letni cykl kształcenia w liceach ogólnokształcących i 5-letni w technikach. Obecnie w Lublinie stopniowemu wygaszeniu ulega jedynie jedno samodzielne gimnazjum, jednak Rada Miasta Lublin podjęła decyzję służącą racjonalnemu wykorzystaniu tego obiektu i jednocześnie mającą na celu poprawę warunków lokalowych Zespołu Szkół Odzieżowo-Włókienniczych im. Władysława Stanisława Reymonta. Przeprowadzenie I etapu reformy, w wyniku którego nauczycielom zapewniono pracę i racjonalnie zagospodarowane zostały obiekty oświatowe, zaliczyć należy do sukcesów samorządu. Obecnie Gmina Lublin prowadzi 43 szkoły podstawowe ogólnodostępne oraz 5 szkół podstawowych specjalnych, jedno gimnazjum wygasa, w miejsce pozostałych powstały szkoły podstawowe oraz licea ogólnokształcące. Sieć szkół podstawowych powiększy się o dwie planowane inwestycje w tym zakresie, powstanie szkoła podstawowa przy ul. Berylowej oraz przy ul. Majerankowej.

Kolejnym istotnym sukcesem gminy jest utworzenie Lubelskiego Centrum Ekonomiczno-Administracyjnego Oświaty - jednostki zapewniającej wspólną obsługę placówek oświatowych zaliczanych do sektora finansów publicznych. Centrum świadczy usługi administracyjne, rachunkowe, finansowe, ekonomiczne

i kadrowo-płacowe dla 61 przedszkoli, 1 zespołu przedszkolnego, 3 poradni psychologiczno-pedagogicznych, 3 zespołów poradni psychologiczno-pedagogicznych, młodzieżowego ośrodka socjoterapii oraz szkoły podstawowej. Ponadto pełni rolę centralnego zamawiającego dla jednostek obsługiwanych, zapewnia kompleksową obsługę w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony danych osobowych oraz (we współpracy z Wydziałem Informatyki Urzędu Miasta Lublin) zapewnia obsługę informatyczną i bezpieczeństwo danych informatycznych w jednostkach obsługiwanych. LCEAO obsługuje również zakładowe fundusze świadczeń socjalnych, Międzyzakładową Kasę Zapomogowo-Pożyczkową Pracowników Oświaty, a także prowadzi wzajemne rozliczenia z okolicznymi gminami wynikające z korzystania przez dzieci z wychowania przedszkolnego. Centrum współpracuje również z właściwymi wydziałami Urzędu Miasta Lublin, jednostkami obsługiwanymi oraz innymi jednostkami organizacyjnymi Miasta Lublin. Utworzenie Lubelskiego Centrum Ekonomiczno-Administracyjnego Oświaty przyczyniło się do poprawy funkcjonowania i organizacji wykonywania zadań publicznych w dziedzinie edukacji.

W okresie objętym recertyfikacją znacznemu wzbogaceniu uległa oferta edukacyjna Gminy Lublin. Ważnym sukcesem miasta było uruchomienie Szkoły Filialnej dla Dzieci z Autyzmem, w tym z Zespołem Aspergera przy ul. Kurantowej 5 w Lublinie. W obszarze poszerzania i unowocześniania oferty edukacyjnej Komisja wskazuje także na dynamiczny rozwój kształcenia zawodowego. Modernizacja kształcenia zawodowego w oparciu o rozwój gospodarczy Lublina jest ściśle powiązana z ofertą edukacyjną szkolnictwa wyższego oraz z potrzebami lokalnego rynku pracy. Zakres tych działań został zapisany w strategii rozwoju Lublina na lata 2013-2020. W roku szkolnym 2017/2018 Technikum Budowlano-Geodezyjne, wchodzące w skład Państwowych Szkół Budownictwa i Geodezji im. Hieronima Łopacińskiego, rozpoczęło kształcenie we wprowadzonym wówczas do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego kierunku technik robót wykończeniowych w budownictwie. Zawód

ten pojawił się również w ofercie Technikum Budowlanego, wchodzącego w skład Zespołu Szkół Budowlanych im. Eugeniusza Kwiatkowskiego. Szkoła Policealna Specjalna nr 11 w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych im. Prof. Zofii Sękowskiej poszerzyła zaś ofertę lubelskiego szkolnictwa specjalnego, rozpoczynając przygotowanie słuchaczy do wykonywania zawodu technik archiwista. Od 1 września 2018 r. uczniowie Technikum Elektronicznego im. Obrońców Lublina 1939 roku, stanowiącego część Zespołu Szkół Elektronicznych, zaczęli zdobywać kwalifikacje technika szerokopasmowej komunikacji elektronicznej. Rozszerzany jest też wachlarz kwalifikacyjnych kursów zawodowych.

Kształcenie zawodowe realizowane jest w szkołach w regularnej współpracy z pracodawcami. Jedną z dróg zapewnienia całościowej współpracy i regularnego udziału pracodawców w kształceniu w danym zawodzie jest tworzenie klas patronackich. W Lublinie klasy takie kształcą w następujących zawodach: technik urządzeń sanitarnych (Technikum Budowlano-Geodezyjne), technik technologii chemicznej (Technikum Chemiczne w Zespole Szkół Chemicznych i Przemysłu Spożywczego im. gen. Franciszka Kleeberga), technik mechatronik i technik elektroenergetyk transportu szynowego (oba w Technikum Transportowo-Komunikacyjnym, wchodzącym w skład Zespołu Szkół Transportowo-Komunikacyjnych im. Tadeusza Kościuszki). Bardzo cenną pomocą jest wkład i zaangażowanie pracodawców w doposażanie pracowni zawodowych. Z takiej pomocy skorzystały Centrum Kształcenia Ustawicznego nr 1 im. Eugeniusza Kwiatkowskiego, Państwowe Szkoły Budownictwa i Geodezji, Zespół Szkół Budowlanych, Zespół Szkół Chemicznych i Przemysłu Spożywczego, Zespół Szkół Elektronicznych, Zespół Szkół Energetycznych im. prof. Kazimierza Drewnowskiego, Zespół Szkół Samochodowych im. Stanisława Syroczyńskiego oraz Zespół Szkół Transportowo-Komunikacyjnych. Proces dydaktyczny wzbogacają, służąc m.in. jego dostosowaniu do współczesnych przemian technologicznych, szkolenia dla uczniów i nauczycieli organizowane przez podmioty współpracujące ze szkołami. Szkolenia takie odbywają się w

Państwowych Szkołach Budownictwa i Geodezji, Zespole Szkół Budowlanych, Zespole Szkół Chemicznych i Przemysłu Spożywczego, Zespole Szkół nr 1 im. Władysława Grabskiego, Zespole Szkół nr 5 im. Jana Pawła II, Zespole Szkół, Odzieżowo- Włókienniczych im. Władysława Stanisława Reymonta, Zespole Szkół Samochodowych i Zespole Szkół Transportowo-Komunikacyjnych. Uczniowie mogą też zdobywać w swoich szkołach dodatkowe uprawnienia i certyfikaty, np. spawacza, operatora koparko-ładowarek, operatora wózków widłowych, Europejski Certyfikat Umiejętności Komputerowych, świadectwo kwalifikacyjne Stowarzyszenia Elektryków Polskich „Eksplatacja do 1 kV”. Mają także możliwość zdawania egzaminów certyfikujących twarde i miękkie kompetencje zawodowe w systemie Vocational Competence Certificate. Zapoznaniu z rzeczywistym środowiskiem pracy służą też wycieczki edukacyjne do zakładów pracy. Nową formą promocji związków szkoły z pracodawcami jest Dzień Pracodawcy zorganizowany przez Zespół Szkół Transportowo-Komunikacyjnych jako podsumowanie praktyk odbytych przez uczniów szkoły kształcących się w sześciu zawodach.

Przedstawiciele lubelskiego środowiska oświatowego biorą udział w działaniach mających na celu modernizację szkolnictwa zawodowego i jego dostosowanie do potrzeb rynku pracy w skali ogólnopolskiej. Dyrektorzy Lubelskiego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego oraz Zespołu Szkół nr 5 czynnie uczestniczą w pracach Rady Dyrektorów Szkół Zawodowych przy Ministrze Edukacji Narodowej. Efektem działań na rzecz podnoszenia merytorycznej wartości i jakości kształcenia zawodowego, w tym dostosowania jego oferty i kształtu do potrzeb rynku pracy, są sukcesy lubelskich szkół zawodowych na forum ogólnopolskim. Technikum Elektroniczne potwierdziło stałą obecność w ścisłej czołówce Ogólnopolskiego Rankingu Techników, organizowanego przez Fundację Edukacyjną „Perspektywy”, zdobywając w nim 3. miejsce. Ostatnia edycja tego rankingu przyniosła też znaczące awanse innych lubelskich szkół zawodowych. Szczególnie spektakularny jest tu przypadek Technikum Gastronomiczno-

Hotelarskiego, wchodzącego w skład Zespołu Szkół nr 5 im. Jana Pawła II, które na bardzo wysokie 12. miejsce awansowało aż z 278. pozycji. Tytuł „Złotej Szkoły” uzyskały ponadto: Technikum Budowlano-Geodezyjne (awans na 47. ze 111 miejsca), Technikum Chemiczne (awans na 72. ze 167. miejsca) oraz Technikum Ekonomiczne, stanowiące część Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Augusta i Juliusza Vetterów (awans na 93. ze 108. miejsca). Uczniowie lubelskich szkół zdobyli ponadto kolejne laury w ogólnopolskich olimpiadach i konkursach zawodowych.

Zespoły szkół zawodowych organizują także „drzwi otwarte”, dni zawodów i wieczory warsztatów, a także wizyty i lekcje pokazowe dla zainteresowanych uczniów. Uczestniczą w Targach Edukacyjnych organizowanych na terenie Targów Lublin. Przyszłych uczniów szukają też poprzez czynne uczestnictwo w mini-targach edukacyjnych w gimnazjach. Stałe miejsce w kalendarzu przedsięwzięć lubelskiego środowiska oświatowego ma konferencja promocyjna szkolnictwa zawodowego organizowana przez Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Lublin. Tegoroczna jej edycja odbyła się 26 marca 2018 r. w Zespole Szkół Elektronicznych pod hasłem „Edukacja zawodowa - dobry wybór, dobra praca”. W programie, oprócz przedstawienia oferty edukacyjnej szkół zawodowych na rok szkolny 2018/2019, znalazły również miejsce m.in. zagadnienia otoczenia gospodarczego i prawnego lubelskiego szkolnictwa zawodowego. Wśród istotnych działań Miasta Lublin służących promocji kształcenia zawodowego w branżach ważnych dla rozwoju lokalnego rynku pracy należy wymienić również organizację wydarzeń branżowych w ścisłej współpracy z otoczeniem społeczno- gospodarczym (przedsiębiorcami, uczelniami wyższymi, organizacjami i specjalistami z danych branż oraz innymi partnerami gospodarczymi, np. Lubelskim Parkiem Naukowo-Technologicznym). Promocji branży Informatyki i telekomunikacji służy organizowana od kilku lat inicjatywa pod hasłem Lubelska Wyżyna IT, której składową jest konferencja „Check IT”, jedno z największych wydarzeń informatycznych, skierowanych przede wszystkim do uczniów oraz nauczycieli

informatyki. Wydarzenie adresowane jest zarówno do fanów nowych technologii, jak i osób, którym świat informatyki nie jest jeszcze do końca znany. Impreza pokazuje, że informatyka może być nie tylko świetną zabawą, ale też i sposobem na zawodową przyszłość. Pochodną konferencji „Check IT” jest projekt „Uczeń na wyżynie”, który powstał w odpowiedzi na problem niedostatecznej wiedzy młodzieży na temat potencjału lubelskiej branży informatycznej. Projekt ma na celu zwiększenie świadomości na temat lubelskiego ekosystemu IT i promocję lubelskich firm informatycznych wśród uczniów, a poprzez to promocję Lublina, jako miejsca przyszłych studiów i pracy, pokazanie, że w Lublinie funkcjonują duże i prężnie rozwijające się firmy IT.

Kreowaniu zainteresowania branżą Motoryzacyjną i Maszynową służy zapoczątkowana w roku szkolnym 2017/2018 inicjatywa pod nazwą Lubelska Wyżyna Motoryzacyjna i Maszynowa - Inżynierowie dla Lublina. Konferencja ta skierowana jest do uczniów i studentów z Lublina i ma na celu promocję edukacji technicznej i zachęcenie młodych ludzi do kształcenia się na kierunkach ścisłych i technicznych. Promocji kształcenia zawodowego oraz lubelskiego przemysłu służyła również przeprowadzona w br. kampania „Pracuję w Lublinie” poprzez przybliżenie sektora lubelskiego przemysłu i pokazanie możliwości zatrudnienia w lubelskich firmach, których szybki rozwój w ostatnich latach związany był z wprowadzeniem innowacyjnych produktów, budową nowoczesnych zakładów i ekspansją na międzynarodowe rynki.

Podniesieniu świadomości oferty i znaczenia szkolnictwa zawodowego oraz rozpropagowaniu stwarzanych przez nie perspektyw służy też rozwój doradztwa zawodowego. Jego organizacja w skali miasta, rozpoznanie istniejących potrzeb, merytoryczna weryfikacja treści i efektów oraz wspieranie w tym zakresie szkół należy do zadań realizowanych przez Miejskiego Koordynatora do spraw Doradztwa Edukacyjno- Zawodowego dla Szkół i Placówek Prowadzonych przez Miasto Lublin.

Prowadzone działania promocyjne przyczyniają się do dostrzegalnego w perspektywie kilku ostatnich lat powolnego zwiększania się miejsca szkół

zawodowych w szkolnictwie ponadgimnazjalnym. W roku szkolnym 2017/2018 w jednostkach prowadzonych przez miasto Lublin udział uczniów szkół zawodowych wszystkich typów (łącznie ze specjalnymi) w populacji uczniów wszystkich szkół ponadgimnazjalnych wynosił 45%, co oznacza utrzymanie poziomu z roku poprzedniego. W obrębie szkół ogólnodostępnych dla młodzieży uczniowie szkół zawodowych stanowili 43,55% uczniów szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych wobec 43,33% rok wcześniej. O szerokim zasięgu oddziaływania szkół zawodowych prowadzonych przez samorząd i ich promocji świadczy fakt, że aż 61,4% ich uczniów pochodzi spoza granic miasta. 100 uczniów tych szkół pochodzi z Ukrainy, z czego 37 rozpoczęło naukę w klasach pierwszych Ponadto w szkołach zawodowych miasta Lublin uczą się 3 osoby przybyłe z Uzbekistanu.

Jednym z filarów lubelskiej oświaty jest kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i dbałość o wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez realizowanie działań na rzecz dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz trudnościami w nauce. Sieć placówek specjalnych w Mieście Lublinie zapewnia możliwość edukacji dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej na każdym etapie kształcenia, począwszy od prowadzonych w placówkach lubelskich zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, poprzez przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja oraz szkolnictwo ponadgimnazjalne. Ważnym sukcesem miasta było w ostatnich 12 miesiącach uruchomienie Szkoły Filialnej dla Dzieci z Autyzmem, w tym z Zespołem Aspergera przy ul. Kurantowej 5 w Lublinie. Kształceniem specjalnym obejmuje się dzieci i młodzież niepełnosprawne, wymagające stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy. W roku szkolnym 2017/2018 miało miejsce uruchomienie i uroczyste otwarcie nowego obiektu edukacyjnego - siedziby filii Szkoły Podstawowej nr 26 im. Janusza Korczaka w Lublinie, przeznaczonej dla potrzeb edukacji, wychowania, opieki i terapii dzieci z autyzmem i zespołem Aspergera.

Samorząd Lublina w sposób systematyczny i innowacyjny podnosi poziom bezpieczeństwa w szkołach i placówkach, dla których jest organem prowadzącym.

Działania podejmowane przez Miasto Lublin na rzecz podnoszenia poziomu bezpieczeństwa w szkołach mają na celu nie tylko zapewnienie opieki w kontekście bezpieczeństwa fizycznego, ale również propagowanie określonych postaw i zachowań, zwłaszcza wśród najmłodszych mieszkańców miasta. Podejmowane są także liczne akcje informacyjne zapoznające uczniów z procedurą zachowania w sytuacjach kryzysowych. W latach szkolnych 2015/2016, 2016/2017 oraz 2017/2018 Zespół ds. Profilaktyki Straży Miejskiej Miasta Lublin zrealizował znaczącą liczbę programów profilaktycznych, w których uczestniczyły dzieci przedszkolne, dzieci i młodzież ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz nauczyciele i pedagodzy. Łącznie w latach 2016-2018 (do 30 czerwca) przeszkolono 45 735 dzieci przedszkolnych i młodzieży szkolnej oraz 1 340 osób dorosłych (nauczycieli, pedagogów i rodziców).

Celem poprawy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w rejonach szkół oraz zapewnienia w tych okolicach porządku i spokoju publicznego funkcjonuje projekt GIMBUS-PATROL. Miasto zatrudnia też strażników ruchu drogowego, których zadaniem jest przeprowadzanie dzieci przez przejścia, na których nie ma sygnalizacji świetlnej, a na których występuje bardzo duże natężenie ruchu kołowego. Istotną inicjatywą był również projekt „Uczeń w sieć” realizowany w ramach rządowego programu na lata 2014-2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”. Zwieńczeniem licznych działań dotyczących bezpiecznego korzystania z internetu i środków multimedialnych przeprowadzonych w szkołach i placówkach miasta Lublin jest Regionalny Konkurs Informatyczny „Dzień Bezpiecznego Komputera”, który w bieżącym roku odbył się po raz czternasty. W kontekście działań mających na celu systematyczne podnoszenie bezpieczeństwa w szkołach i placówkach prowadzonych przez miasto Lublin na uwagę zasługuje też m.in. innowacja programowo-metodyczna „B jak Bezpieczeństwo”, realizowana przez Szkołę Podstawową nr 57 im. Jana Kochanowskiego. W ramach działań szkoła przeprowadza ćwiczenia i warsztaty kształtujące właściwe postawy uczniów w sytuacjach zagrażających życiu i zdrowiu. Przykładem ponadprzeciętnego

działania edukacyjnego w tym obszarze jest innowacyjny program realizowany w Przedszkolu nr 50, który został wysoko oceniony przez Przewodniczącą Sekcji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego Komisji Europejskiej. Przedszkole jest pierwszą placówką tego typu, która została sygnatariuszem Europejskiej Karty Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. Od lat realizuje projekt edukacyjny „Bezpieczny przedszkolak”, mający na celu podnoszenie świadomości dzieci w zakresie bezpiecznych zachowań na drodze, a także wykształcenie nawyku noszenia elementów odblaskowych.

Recenzenci dostrzegają również szczególne zaangażowanie gminy i jej władz oświatowych w rozwój umiejętności lingwistycznych uczniów poprzez finansowanie funkcjonowania w wybranych szkołach oddziałów dwujęzycznych z językiem: francuskim, hiszpańskim, angielskim lub niemieckim oraz klas w ramach programu Międzynarodowej Matury w liceach. Samorząd Lublina, jako jeden z niewielu we wschodniej Polsce od 2008 r. wspiera realizację w wybranych szkołach Programu DSD I oraz DSD II (Deutsches Sprachdiplom - dyplom z języka niemieckiego). Opiekę merytoryczną nad kadrą nauczycielską sprawuje koordynator regionalny dr Andreas Gross (Niemieckie Ministerstwo Oświaty), a nauka języka niemieckiego odbywa się w wymiarze 6 godz. tygodniowo i kończy egzaminem zewnętrznym na poziomie B1, A2 lub C1 (certyfikaty językowe wydawane przez Niemieckie Ministerstwo Oświaty). Warte zaznaczenia jest włączenie się lubelskich szkół do programu Szkół Uczących Się, realizowanego przez Centrum Edukacji Obywatelskiej, a polegającego na działaniach podnoszących efektywność nauczania i uczenia się oraz propagującego wprowadzanie oceniania kształtującego i wspieranie współpracy nauczycieli w zespołach. Działania te służą podniesieniu jakości pracy oświaty poprzez profesjonalizację pracy szkół i nauczycieli. W Szkole Podstawowej nr 30 w Lublinie w 2018 r. odbyła się Konferencja Upowszechniająca Praktykę - Analiza Prac Uczniowskich. SP nr 30 jako pierwsza szkoła w Polsce otrzymała tytuł Lidera Szkół Uczących Się.

Na podniesienie jakości kształcenia i wyrównywania szans edukacyjnych

niebagatelny wpływ wywierają realizowane projekty edukacyjne. Eksperymenty i innowacje pedagogiczne wprowadzają zarówno przedszkola, jak i szkoły. Wśród wdrażanych obecnie licznych projektów warto wymienić „Program nauczania informatyki „ECDL - nauczanie ku przyszłości”, realizowany przez Szkołę Podstawową nr 5 im. Króla Władysława Łokietka w klasach IV-VII z rozszerzonym programem nauczania informatyki w ramach dodatkowych godzin. Jest to program własny szkoły, który powstał z myślą o uczniach, którzy chcą mieć potwierdzenie swych umiejętności w formie Europejskiego Certyfikatu Umiejętności Komputerowych (ECDL), będącego rzetelnym świadectwem kompetencji informatycznych. Strategia oparta jest o podstawę programową, ale w pewnym zakresie wykracza poza wymagania ogólne. Uczniowie po zdaniu czterech egzaminów otrzymują certyfikat ECDL Base.

Na podniesienie jakości kształcenia i wyrównywania szans edukacyjnych niebagatelny wpływ wywierają realizowane projekty edukacyjne. Na uwagę zasługuje eksperyment pedagogiczny, realizowany przez Szkołę Podstawową nr 18 im. Macieja Rataja, objęty patronatem Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Program zajęć pozalekcyjnych prowadzonych metodą projektu „Biologia, chemia - to mnie kręci” przeznaczony jest dla klasy siódmej. Uzupełnieniem zajęć szkolnych, realizowanych w grupach 12-14 osobowych, są wyjścia na wyższą uczelnię, na terenie której prowadzone będą zajęcia laboratoryjne w formie warsztatów, a także wizyty w zakładach produkcyjnych. Eksperyment ma na celu skuteczne wsparcie rozwoju ucznia i zwiększenie jego umiejętności w obszarze nauk przyrodniczych. Bardzo istotną inicjatywą w kontekście działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia była zorganizowana 12 stycznia 2018 roku konferencja „Twórca - kreator - innowator to współczesny nauczyciel” otwierająca cykl edukacyjny zatytułowany „Innowacyjna edukacja”. Przedsięwzięcie zainicjowane przez Szkołę Podstawową nr 28 z Oddziałami Integracyjnymi im. Synów Pułku Ziemi Lubelskiej ma sprzyjać integracji twórczych grup nauczycieli działających w szkołach podstawowych oraz upowszechnianiu przykładów działań innowacyjnych. Program konferencji i jego

realizacja to efekt współpracy ośmiu szkół podstawowych: nr 10, nr 18, nr 21, nr 17, nr 38, nr 28, nr 31 i nr 30. Z kolei w ośmiu przedszkolach nr: 3, 14, 25, 43, 52, 54, 63, 81 realizowana jest innowacja zgodnie z koncepcją planu daltońskiego. Plan daltoński polega na metodzie indywidualnej pracy uczniów, a więc zrywa z tradycyjnym sztywnym, lekcyjnym systemem nauczania. Natomiast Przedszkola nr 18,19 i 34 pracują w oparciu o pedagogikę Marii Montessori. Dzieci uczęszczające do przedszkoli realizujących ten program mogą kontynuować naukę w Szkole Podstawowej nr 27 im. Marii Montessori. Znakomita większość lubelskich przedszkoli realizuje inne, ciekawe innowacje pedagogiczne. Wśród nich warto wymienić choćby „Lekkoatletykę dla każdego”, „Mini art. czyli - sztuka w nas i wokół nas”, „Przedszkolaki kodują - kodowanie przez zabawę” czy inicjatywę „Przedszkole bez zabawek”.

W celu podniesieniu jakości kształcenia ogólnego od sierpnia 2017 r. realizowany jest m.in. projekt „Szkoly na sto dwa. Program podnoszenia jakości kształcenia ogólnego w 8 szkołach ponadgimnazjalnych z Lublina” o wartości ogółem ponad 1,8 mln zł. W ramach projektu zaplanowano dla uczniów szeroką ofertę zajęć dydaktyczno-wyrównawczych oraz rozwijających uzdolnienia, które umożliwią im podniesienie kompetencji kluczowych (ICT, matematyczno-przyrodniczych i języków obcych) oraz rozwijanie postaw pożądanych na rynku pracy, takich jak kreatywność, innowacyjność oraz praca zespołowa. Uczniowie będą mogli skorzystać również z doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Ogółem projektem zostanie objętych 873 uczniów, którzy wezmą udział w 23 różnych formach wsparcia. Projekt zakłada również podniesienie kompetencji i kwalifikacji nauczycieli w zakresie stosowania w nauczaniu nowoczesnych metod sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu kompetencji kluczowych uczniów oraz wykorzystywania w edukacji nowoczesnych technologii informacyjnych. Cel ten zostanie zrealizowany poprzez organizację szkoleń i studiów podyplomowych dla 123 nauczycieli. Ponadto, w szkołach objętych projektem tworzone są warunki uczenia się adekwatne do potrzeb rynku pracy i zmian zachodzących w gospodarce opartej na wiedzy, tj.

wyposażenie pracowni dla przedmiotów matematyczno-przyrodniczych, pracowni ICT oraz zakup pomocy dydaktycznych wzmacniających rozwój kompetencji językowych. Planowana kwota przeznaczona na doposażenie 21 pracowni matematyczno-przyrodniczych oraz ICT i zakup materiałów dydaktycznych przeznaczonych do realizacji zajęć wynosi ok. 780 000,00 zł.

Gmina Lublin zawarła również porozumienie z Wyższą szkołą Ekonomii i Innowacji w Lublinie o współpracy w realizacji projektu „Młodzi zdolni z Lublina”, którego celem jest wsparcie uczniów w identyfikacji posiadanych zdolności oraz rozwój kompetencji wspierających realizację posiadanego potencjału. Projekt przewiduje realizację zajęć dydaktycznych dla uczniów z zakresu: diagnozy indywidualnych profili uzdolnień z wykorzystaniem Testu Uzdolnień Wielorakich, rozwijania kreatywności w myśleniu, krytycznego myślenia i rozwiązywania problemów. Zajęcia będą prowadzone z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, rozbudzania ciekawości poznawczej i zainteresowania nauką poprzez pokazy z wykorzystaniem aparatury badawczej z Laboratorium Poznawczej Psychologii Eksperymentalnej WSEI, współpracy i komunikacji w grupie oraz zaangażowania w działania na rzecz środowiska szkolnego poprzez przygotowanie i organizację Dnia Odkrywców w szkole. W projekcie przewidziano także zajęcia dla rodziców z zakresu wspierania dzieci w rozwijaniu uzdolnień i zainteresowań. Wzrost jakości kształcenia jest również efektem realizowanych przez Wydział Oświaty i Wychowania oraz lubelskie szkoły projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. W latach 2016-2018 szkoły i placówki realizowały samodzielnie 31 projektów. Poprzez kompleksowe wsparcie na różnych etapach kształcenia uczniowie zdobywają dodatkową wiedzę, kompetencje kluczowe i społeczne, są aktywizowani do dalszego kształcenia na kierunkach istotnych dla gospodarki. Projekty wspierające szkolnictwo zawodowe umożliwiają poprawę jakości kształcenia i wizerunku tych szkół oraz zwiększenie szans ich absolwentów na rynku pracy.

Lubelski samorząd podejmuje ponadto szereg interesujących i efektywnych działań w dziedzinie umożliwiania uczniom i młodzieży rozwijania swoich

talentów, wzmocnienia obywatelskiego wymiaru edukacji, wspiera samorządności szkolnej, uczestnictwa w kulturze, wychowania w poszanowaniu tradycji regionu oraz szacunku do historii. Realizowane w tym obszarze projekty czy organizowane wydarzenia stanowią wartościowe uzupełnienie programu edukacyjnego ponad ramy obowiązującej podstawy programowej, a także umożliwiają dodatkową ewaluację osiąganych przez młodzież efektów kształcenia. Te i wiele innych przedsięwzięć w tym obszarze sprawia, że Gminie Lublin udaje się budować nowoczesny lokalny system edukacji, dostarczający skutecznej wiedzy i umiejętności, odpowiednich do aktualnych potrzeb społeczności miejscowej oraz kreujący odpowiednie postawy życiowe, zorientowany na tworzenie warunków dla zdobycia wiedzy nowoczesnej, interdyscyplinarnej, przystającej do wymogów współczesności.

Istotne znaczenie w procesie edukacyjnym mają również inicjatywy podejmowane na rzecz rozwoju sportu. Dla przykładu - Wydział Sportu i Turystyki Urzędu Miasta Lublin koordynuje programy i inicjatywy sportowe skierowane do dzieci i młodzieży. Są to m.in. klasy profilowane - w roku szkolnym 2017/2018 w 35 lubelskich placówkach funkcjonowało 166 klas profilowanych. Szkolenie prowadzono w 8 dyscyplinach sportu tj.: koszykówka, piłka siatkowa, piłka nożna, piłka ręczna, kajakarstwo, pływanie, boks, zapasy. Kolejną formą działania są szkolne kluby sportowe. W roku szkolnym 2017/2018 Wydział Sportu i Turystyki kontynuował współpracę z Wojewódzkim Zrzeszeniem Ludowe Zespoły Sportowe w zakresie realizacji w lubelskich placówkach dodatkowych, pozalekcyjnych zajęć sportowych. W ramach programu w roku szkolnym 2017/2018 w 82 placówkach prowadzono systematyczne zajęcia sportowe w wymiarze 2 zajęć w tygodniu dla każdego uczestnika, w jednostkach 60-minutowych w grupach ok. 20 osobowych. Ponadto od wielu lat istotnym elementem wychowania fizycznego uczniów lubelskich szkół są pozalekcyjne zajęcia sportowe, realizowane we wszystkich szkołach prowadzonych przez Gminę Lublin, a także w ośrodkach dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, w których nauczyciele dostosowują program zajęć sportowych do indywidualnych potrzeb ucznia. W ramach współpracy pomiędzy

Gminą Lublin, Lubelskim Związkiem Piłki Nożnej a Polskim Związkiem Piłki Nożnej działa ośrodek szkolenia w piłce nożnej „Akademia Młodych Orłów”, a także Szkolne Młodzieżowe Ośrodki Koszykarskie - w roku szkolnym 2017/2018 funkcjonowały w 6 szkołach podstawowych. To tylko część niezmiernie bogatej oferty kształcenia w tym obszarze.

Efektom wysokiej jakości kształcenia są m.in. wyniki egzaminów zewnętrznych, liczni laureaci konkursów i olimpiad przedmiotowych oraz pozycje lubelskich szkół w rankingach ogólnopolskich (chlubnym przykładem jest od kilku lat Technikum Elektroniczne im. Obrońców Lublina 1939 r. przodujące w rankingu Perspektyw oraz I Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica zajmujące wysoką pozycję w tym zestawieniu). Porównanie średnich wyników egzaminu gimnazjalnego z języka polskiego i matematyki w szkołach Lublina, województwa lubelskiego i Polski wskazuje na rokrocznie znacząco wyższe osiągnięcia uczniów lubelskich szkół.

Recenzenci doceniają prowadzoną przez Gminę Lublin aktywną politykę inwestycyjną w obszarze bazy edukacyjnej, sportowej i kulturalnej, innowacyjne działania w zakresie kształtowania oferty edukacyjnej na każdym etapie kształcenia, sukcesywne podnoszenie jej wartości merytorycznej oraz użyteczności rynkowej. Na szczególne uznanie zasługują przedsięwzięcia dotyczące szkolnictwa zawodowego, a także stworzenie efektywnego systemu działalności doradców metodycznych. W poprzednich okresach certyfikacyjnych Gmina Lublin już wielokrotnie była wyróżniana tytułem „Samorządowego Lidera Edukacji”. W obecnym postępowaniu certyfikacyjnym po raz kolejny udowodniła, że w sposób ponadprzeciętny i wzorcowy realizuje przyjętą długofalową strategię w polityce oświatowej. Przyznanie Gminie Lublin certyfikatu „Samorządowy Lider Edukacji” w 8. edycji Programu jest ze wszech miar uzasadnione. Gmina Lublin kolejny raz zajmuje w gronie samorządów wyróżnianych w Programie miejsce w ścisłej czołówce.

Sekretarz Programu
"Samorządowy Lider Edukacji"

Przemysław Ruta